

Monday, August 26, 2024, Imphal

ৰাৱেং 5

শা-ষণগী মচীঞ্জাক্তা মিনৰেল হান্ধীৰা

ডাঃ সৱাংথেম জেসমাৱানি

মাইক্ৰেন্যুট্ৰিএণ্ট (মিনৰেল এন্দ্ ভিটামিন) অসি থৱায় পানৰা খুদিংমক্কা য়াম্মা মৰু ওইনা শীজিন্নিৰিৰা কাৱৰা পোৎচাক মখল অমনি। মচীঞ্জাক্তা মিনৰেল অমদি ভিটামিন হাণ্ডুনা পীজবনা লায়না কয়াদ্দগী ঙাকথোকপা ঙম্ৰী। মশা মউ ফনা লৈৰা ঙমহল্লি। মসিদসু নন্তনা হেমা পোথোক পুথোকপগা লোয়ননা মচা পোকপদা অশোয় ঙন্তম য়াওহন্দে। মিনৰেল ৰাংপনা লায়না লায়ওং কয়া উত্থোকপা ঙমদ্ৰগসু শা-ষণগী প্ৰদব্ৰন্দা হহুহল্লি। ষণবুশিংনা মিনৰেল ৰাংলগদি লায়না লায়ওং কয়া উৎলক্ৰনি হয়না লৈথোকপা চুম্দে। য়াম্মা কা হেমা ৰাংলগা লায়ওং কয়া উৎলকপা নন্তনা চাং খৱা ৰাংলগদি লায়ওং উত্থোকপা ঙমদে। মৰম অসিনা হেঞ্জিনহৌদ্ৰিঙৈদা মিনৰেল হাণ্ডুনা মচীঞ্জাক পীজহৌবনা ঝাইদগী কাৱৰা অমা ওইগনি।

ষণবু অয়াম্মনা মশাগী ষণ-ইৱেইশিং মচা পোন্ধ্ৰৰা অমদি শঙ্গোম থোন্ধ্ৰৰা কান্দদা মিনৰেল, ভিটামিন কয়া অমা পীজৈ, মসি তৌবীৰৌইদবনি। মচা পোন্ধ্ৰিঙৈদগী হৌনা মিনৰেল মিন্গচৰ কয়া অমা লৈদুনা ষণদা পীজহৌগনি। মসিনা পোন্ধ্ৰকদৰা মচা অমদি শঙ্গোম থোকপা হেনগনি। কৱিগুন্তদা ষণ অমনা চঙগদৰা প্ৰোতিন অমদি ইনৰ্জিৱিকয়ৱমেণ্ট অসি চপ চানা পীজৱগা কৱিগুন্তদা মিনৰেলগী চাং হহুৰা নংত্ৰগা য়াওদ্ৰগসু মাগী পোথোক্তা অদুকী মতিক হহুৱকনি।

মিনৰেল ৰাংপগী লায়ওং খৱা ঃ

ক) মতু অমদি উশশা থাগৎতুনা লৈৰা উগনি।

খ) শঙ্গোম থোকপগী চাং হহুৱকনি। অৰুহা হহুৱকনি, চানিং থক্ৰিহুৰা ৰাংলক্ৰনি, মনাক্তা লৈৰা উত্থাং নংত্ৰগা বাগোমকুন্তদা চিক্ৰগা শায়ৰা উৱকনি।

গ) ঈ ৰাংলক্ৰনি, কুু তাইফেং তাইৱকনি। মথোঙশিং পেৱেলাইসিস তৌৱকপা উৱকনি।

ঘ) শৰু শয়াং ময়াম অমা শোহুৱতুনা চংপা ঙুম্ৰক্ৰেই।

ঙ) চাবোক হহুৱকনি, মচা লৌৰা য়াবগী মওং কয়া উৰা ফল্‌লক্ৰেই। মচা কায়ৰা য়াওৱকনি, নাওফম তৱক্ৰেই, মচা লৌত্ৰগসু মচা ওইবগী চাং য়াম্মা হহুৱকনি অমদি মচা পোকপা ঙমদদুনা মবুক মনুন্দা শিৰা ফাওৰা য়াওই।

চ) ষণ লাৰশিংদসু মিনৰেল ৰাংপনা মচা লৌৰদা শীজিন্নৱগসু মচা ওইৰা ঙমদে।

ঐথোয়না ষণ, ইৱেইশিংদা হেমা মশা মউফনা লৈনৰা অমদি প্ৰদব্ৰন হেয়বনি হায়দুনা মিনৰেল মিন্গচৰ হেমা পীজবগীসু অফৰা লৈতে। ৱিছাৰ্‌ ফাইন্ডিগী মতুংইমা চাদা ৭০-৮০গী ৱিপ্ৰদক্ৰিভ প্ৰোব্ৰেমশিংদি কৱিগুন্তা ঐথোয়না মিনৰেল মিন্গচৰশিং অসি ফজনা দোজ শুনা পীজৱগদি হায়ৱিৰা সমস্যা অসিদগী খৱা মথৈ ঙাকথোকপা ঙুমহল্লি।

ষণশিংদা মিনৰেল চঙগদৰা চাংশিং ঃ

শা মখল	কেলসিয়ম	ফোসফৰস %	মেগ্নিসিয়ম	কোপ্পৱ মিলিগ্ৰাম/কেজি	জিঙ্ক	মেঙ্গানিজ	আইৰন
ফনাও	০.৫০	০.২০	০.০৭	১০	৪০	৪০	১০০
শঙ্গোম থোকপী	০.৭০	০.৪৮	০.২০	১০	৪০	৪০	৫০
ষণ							
গৰ্ভ লৈৱৰা	০.৩৯	০.২৪	০.১৬	১০	৪০	৪০	৫০
ষণ							
মপুং ফাৱৰা	০.৩০	০.১৯	০.১৬	১০	৪০	৪০	৫০
ষণ লাৰা							

সোৰ্‌স : মেক দোৱেল, ১৯৯২

মিনৰেল মিন্গৱ অয়াম্মা মাৰ্কেটতা ফল্‌লবিসি কেলসিয়ম, ফোসফৰস, মেগ্নিসিয়ম, সলফৰ, আইওদিনি, কোপ্পৱ, জিঙ্ক, আইৰন, মেঙ্গানিজ, কোবাল্ট, সেলিনিয়ম পূন্না য়াওবনা অয়াম্মনি। কৱিগুন্তা কান্দসু ষণশিংদা পীজৰিৰা শজিক মফোনগী শৰুক অমদি পীজৰিৰা শজিকশিংদু থাৱিৰা লৈবাকশিংদা মিনৰেল কয়া য়াওবগে হায়বগী চাংয়েং অমা য়েংলগা মদুগী মতুংইমা মিনৰেল মিন্গচৰ অসি পীজবীৰা য়াই।

নোংমদা ঐথোয়না মিনৰেল মিন্গচৰ পীজৰা য়াবগী দোজসি

ষণ-ইৱেই - গ্ৰাম ৪০/নোংমদা (শা অমদা)

হাতমদা - গ্ৰাম ২৫/হাতম নোংমদা

ফৌগী লায়না তীলনাদগী ঙাকথোক্লুবগীদমক ইকনমিক থ্ৰেসহোল্ড লেভেল (ঈ টি এল) য়েংলগা হীদাক থাৰা

ডাঃ ৰাইখোম জিতেন

মণিপুৱ চাক্ৰা মপুং ওইনা চাৰা লমদম ওইবনিনা ফৌগী পোথোক মৱাং কায়না পুথোক্তৰা য়াদে। অমৰোমদা অমুক মণিপুৱগী অয়াম্মা মীওইশিং ফৌ থাৰগা মৰী লৈনৰা থবকশিং পায়খংলি। লৌমী অমা ওইৱবদি ফৌ থাৰা হায়বসি শোয়দনা য়াওদ্ৰৰা য়াদ্ৰৰা ওইনা লমদম অসিদা চৎনৱক্ৰি। ফৌ থাৰবু- লৌ লিংৰা, ফৌ ছনববু - লৌ ছনৰা, লৌগী মফম্বু - লৌবুক, লৌ থাৱিৰা মীওইশিংবু - লৌমী, মসিদগী খঙই লমদম অসিগী মীওইশিং ফৌগা থানৰা য়াদনা লাকই অমদি থানদনা হিংখিনি। অসিগুন্তা মৰু ওইশ্ৰৰা পান্ধী অসিগী মপুং ফাৰা পোথোক পুথোক্লৰা হোংনৰা মতমদা তীলনা অমসুং লায়নাশিংনা অচৌৰা অপনৰা অমা পীৱি। তীলনা/ লায়নাশিং অসিদগী ঙাকথোক্লুবগীদমক পায়খৎকদৰা খোঙথাংশিংগী নুংদা খৃৎশেমগী হীদাক শীজিন্নৰা হায়বসিনা ঙসিদি য়াম্মা পাক শম্মা পাঙথোক্ৰৱক্ৰি। অসুন্মা খৃৎশেমগী হীদাকশি অসি শীজিন্নৰদা য়াদদুনা শীজিন্নৱবসু ইকনমিক থ্ৰেসহোল্ড লিমিট (ঈ টি এল) য়েংলগা শীজিন্নবগী তঙাইফদৰা লৈ। ঈ টি এল হায়বদি লৌবুক অদুদা তাৱিৰা লায়না-তীলনাগী মশীং অদুনা লৌফম অদুগী মঠৈ-মৱোংশিংবু শেন্দোং মাঙৰা য়াবগী চাং য়ৌনা পোথোক হহুহুদ্বিঙৈদা ঙাকথোক্লুবগীদমক পায়খৎপা য়াৰা থবক থৌৱমশিং পায়খংহৌবনি। মৰম অদুনা তীলনা অমসুং লায়নাশিংগীদমক মৰম চাদনা খৃৎশেমগী হীদাক পংকাপ্তা কাপকুমসি।

কৱিগীদমক ঈ টি এল অসি দৱকাৱ লৈৱিৰনো?

১) শেল চঙবগী চাং হহুহল্লি :- লায়না-তীলনাদগী ঙাকথোক্লৰা পায়খৎকদৌৰা থবক থৌৱমশিং অদু ঈ টি এল য়েংলগা পাঙথোক্লুবদি লৌ লোকপা ফাওবগী মনুংদা শীজিন্নগদৰা হীদাক্ৰী চাং হহুহল্লি। লৌফম অদুদা তীল অমা/অনী উবগীদমক হীদাক হেক্তা কাপ্পনা কান্দদৰা ফৌ থাৰদা শেল হেমা চঙহল্লি।

২) পোথোক হহুহনগদবদগী ঙাকথোকই :- লৌফম অদুদা তাৱিৰা তীলনা-লায়না অদুগী ঈ টি এল যৌবগা ঙাকথোক্লৰা পাইম্বেশিং শীজিন্নবসিনা শেন্দোং মাঙৰা য়াবগী চাং য়ৌনা ফৌথোক হহুহনগদবদগী ঙাকথোকই। ঙমা খঙবগা লোয়ননা মতম চানা পায়খংফম থোকপশিং পায়খংহৌবনা মগুণ লৈৰা পোথোক মৱাং কায়না পুথোক্তুনা শেন্দোং হেনগংহল্লি।

৩) অকোয়বগী খলদা শীংনবগী চাং হহুহল্লি :- মৰম চাৰা চাদৰা য়েংদনা খৃৎশেমগী হীদাক পংকাপ্তা কাপ্পনা অকোয়বগী ঈশিং নুংশিং হু চেলহল্লি অমদি ঐথোয়দা কান্ৰৰা পীৰা জীৰ অমসুং হিংকুপ ময়াম অমা হাংলি। কৱিগুন্তা ঈ টি এল য়েংলগা কাপ্পবদি কাপফম থোকপা মতম খক্তদা কাপকদৰনা হীদাক কাপ্পগী মশীং হঠৈহু অমদি অকোয়বগী খলদা শীংনবগী চাং হহুহল্লি।

৪) লিশাং শিংনা লৌউৰা য়াৰা মফম ওইহনবদা মতেং পাংই :- অকোয়বদা লৈৱিৰা জ

ীৰ অমসুং হিংকুপশিংদা শোকহনবগী চাং হহুহৰনা মৰম ওইৱগা লৌ উনৱিৰা মফমশিং লিশাং শিংনা লৌ উৰা য়াৰা মফম ওইবদা মতেং পাংই।

৫) হীদাক্তা হৈনৰা তীল-কাংগী চাং হহুহল্লি :- মতম শাংনা অমসুং মওং চুমদনা হীদাকশিং শীজিন্নৱকপনা তীলনা অমদি লায়নাগী মহীকশিং হীদাক মখল খৱনা মাঙহনৰা ঙুম্ৰক্ৰে। অসিগুন্তা খুদোংথীৰা থোক্ৰদবদগী ঈ টি এল য়েংলগা হীদাক কাপ্পসিনা হেমা ফহল্লি।

ফৌদা তাগদৰা তীলনা-লায়নাশিংবু কৱন্তা মতমদা হীদাক কাপথোক্ৰদগে হায়বসি তাৱিৰা তীলনা-লায়না অমদি ফৌ অদুগা লৈৱিৰা মথোয়গী পূঙ্গিগী মতমগী মথা পোল্লি। মৰম অদুনা তোঙান তোঙানৰা তীলনা-লায়না অমদি ফৌগী মতমগা কোন্না মখাদা পীজৱি।

ফৌগী মতম	লায়না-তীলনা	ঈ টি এল
লৌহোন ওইৱিৰা মতম	ময়োল চিকপী	মিটৱ অমা পাকপা, মিটৱ অমা শাংৰা মফমদা তীল মখল অসিগী মৱম মপাক অমা লৈৰা মতমদা হীদাক কাপ্পা য়াৱে।
	ফৌ মৱাদা মৱম মৱম শৌৰা নেমাটোট	লৌফমগী লৈবাক গ্ৰাম অমা নেমাটোট অমা য়াওৱবদি।
	বি এল বি	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা পান্ধী ২/৩ য়াওৰা মতমদা
মচা পোকপা হৌবগী মচা পোকপা লৌইশি-ক্লকপা	মনা কোনশিনবী তীল	ফৌ পন্দোং অমদা মপুং ফানা মাঙহল্লি
	ময়োন চিকপী তীল	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা লমগী মনুংদা তীল মপী অমা লৈৰা নংত্ৰগা মৱম মপাক ২ নংত্ৰগা ফৌ পান্ধীগী ময়োন ১০০ খুদিংদা অকঙৰা ময়োন ১০ য়াওৱৰা।
	উতোং শাংপী	ফৌ পান্ধীগী ময়োল ১০০ খুদিংদা উতোং শাংপী ১০ য়াওৰা
	ব্ৰো প্লাণ্ট হোপ্পৱ (ৱাহিক)	ফৌ পন্দোং অমদা তীল ১০-১৫ লৈৱৰা।
	মনা ককপী তীল	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা তীল অনী লৈৱৰা নংত্ৰগা পন্দোং অমদা

ফৌদা তাৰা লায়নাশিং অমদি ইন্টিগ্ৰেটেদ দিজিজ মেনেজমেন্ট - (৩)

লোংজম বোৱিস

এফ) Sheath rot disease (মনা পুমদুনা নাৰা লায়না) :

লায়না অসি *Sarocladium oryzae* হায়ৱিৰা কোকফাই শুজা অমনা থোকহনবনি।

লায়না অসি লিফ শীথকী মথক থংৰা শৰুজা নাই। লায়না অসিনা শোকহল্লৰা পান্ধী অদুদি ফৌ চৰোং নীংখিনা লিংখৎপা ঙমদে অমদি ফৌহাম ওইনা শাংকল্লি।

জি) Foot rot or Bakane Disease (মতাং কৰী লায়না) :

লায়না অসি *Fusarium moniliforme (Teleomorph: Gibberella fujikuroi)* হায়ৱিৰা কোকফাই শুজা মখল অসিনা থোকহনবনি। লায়না অসি হাৱ কা হেমা চাইৱবসু তাগল্লি। লায়না অসি তাৱবদি মতাং মতম চাদনা পান্ধীগী মতাং কাৱকই অমদি খংৰাং ৰাংখংলকই অমদি মতাংশিং অদু মৱা তাৱকই অমদি কনশিল্লতুনা শি।

ঐচ) Rice Tungro Disease

লায়না অসি ভাইৱস মখল অনীনা থোকহনবনি, rice tungro bacilliform virus (RTBV) and rice tungro spherical virus (RTSV). লায়না অসি গ্ৰীন লিফ

মীতৈগী পুয়া ‘নিঙ্থৌলোল্‌ লম্পুপা’ (নিংথৌরোল লম্বুৰা)-(২৭৪)

(পুয়াগী অৱিৰা ময়েক্তগী বাংলা ময়েক্তা চম হেমচন্দ্ৰনা লায়থোন্ধ্ৰ ইথোকপা অসি মীতৈ ময়েক্তসু নুমিৎ খুদিংগী লমাই অসিদা ইথোক্তুনা ঞ্চেঙজৱগনি।)

চীঙবু তুওইননা লাললগা। য়োয়ৰুমলোন লুৰাং চমু। কোৱৌ খোংজোমনুৰী খোইনৌ মতা তৰুকনা। কোৱৌ নোঙগা লম। কৌবু লৈখামপোক লমদা। লাইৱেল মৈদিংঙুনা য়োইবু খোইমোম লাইৱেমমা। থোংলেল যাইকৈ লৈমা কাইৱংৰা হুইয়াই খলৰী। তাংকোং চৈওৎনা। তুম্বা ৰাংলৈ খোমহালনাপীপু। ছুয়ল লাল থোঙলেৰা। ছুয়ল লাললেইননা। কৌবু লমদম লৈখামপোক কৌবদা। ছুয়ল লালদাখিৱে। কৌবু লৈখামপোক মি়েকৌখিবদি। কৰি তৌখি নুমিৎতগীনে। খোইনৌ চাননৰী খোইখঙনৰী লুৰাং চমু ঈঙেল নুৱাৰী। ৰাংদৌ তাওবীনা খোইমা নাৱকনুন্দা। ●

ক্ষৱিষ্ঠাণ্য য়াৱে 'এণিচ্‌টংব টময়্যো' (এণিচ্‌টংব টমচুচ) -(ঙঔ৪)

য়্যোৱাণ্য এণেৰ্ট ক্ষৱণ্যচ্যণ্য ঠাষটৈ ক্ষৱণ্যচ্য৪ সটম স্‌ক্ষমস্‌জ্ঞৱ৭টৈ চৈচ্‌চাণ্য৭ চচ্‌চাণ্যণ্য এণেণ্ট ক্ষৱিষ্ঠ ক্ষৱণ্যশ্যচ্য৭টৈ এক্ষাৎ স্‌ক্ষণিাণ্য টক্ষচ এণেৰ্ট চচ্‌চাণ্য৪৭টৈ ঈশ্য৭৭৭৭টৈ॥

সঁযিষ্ঠ সঁয্যযেচ্‌চ৭টৈ এংবট্যৎ॥ স্‌ক্ষক্ষম্‌চট্‌চ ট্ৰয়্য সট্‌॥ ঞ্‌ট্‌ট্‌ট্‌ সঁয্যটম্‌চট্‌টী সঁচ্‌চট্‌ ক্ষৱে স্‌ক্ষ৭৭ট্‌॥ ঞ্‌ট্‌ট্‌ট্‌ ট্‌চাণ্য টম॥ ঞ্‌ট্‌ট্‌ট্‌ ট্‌ক্ষমণ্যণ্য টমৱ॥ চৈক্ষণ্‌ব ক্ষঁক্ষণ্য৭টৈ স্‌ক্ষচক্ষ টৈক্ষণক্ষম॥ সঁয্যটংব স্‌ক্ষচক্ষ টক্ষ ঞ্‌ক্ষচক্ষটৈ স্‌ক্ষচক্ষ চবৰটী॥ সঁয্য৞ক্ষ সঁযেচ্‌চ৭টৈ॥ স্‌ক্ষট সঁয্যট সঁক্ষম্‌বট্যোৱাণ্য॥ স্‌ক্ষণ্‌ব টংব সঁয্যটংবট্য॥ স্‌ক্ষণ্‌ব টংবচৈক্ষ৭টৈ॥ ঞ্‌ট্‌ট্‌ট্‌ টমৱম ট্‌ক্ষমণ্যণ্য ঞ্‌ট্‌টৰ॥ স্‌ক্ষণ্‌ব টংবক্ষম্‌চ৭॥ ঞ্‌ট্‌ট্‌ট্‌ ট্‌ক্ষমণ্যণ্য ক্ষঁয্যক্ষঁযিটক্ষ। ঞ্‌ট্‌ট্‌ স্‌ট্‌ক্ষ এক্ষণ্‌চ্যণ্যটৈ॥ সঁচ্‌চট্‌ সঁজ্‌চট্‌টী সঁচ্‌চক্ষটৈ ট্ৰয়্য সট্‌ চক্ষণ্‌ব এণেৰ্ট সঁয্যট স্‌ক্ষচক্ষ টৈক্ষণ্য৭টৈ॥ ●

মিনৰেল পীজবদা নীংশিংবীগদৰা খৱা ঃ

(ক) শজিক মৱাং কায়না ফ্‌দৰা মফমদি চক্ৰনা নম্মা পীজনৈ অদুবু চক্ৰনা য়াওৰা সিলিকা অসিনা মৰম ওইদুনা মচীঞ্জাক্ত তুম্বাৰা হোংনৱকপদা সিলিকাসিনা মিনৰেলশিং হকচাংদা চুপশিন্নৰা হোংনবদা অথিংৰা পীৱি।

(খ) চক্ৰ পীজৰা মতমদা শজিক্কা কোন্না পীজবীবসিনা হেমা কান্ৰৰা ফহুই। মৰমদি শজিক্তা মিনৰেল মৱাং কায়না য়াওই।

(গ) ঐথোয়না ষণদা মফোনগী শৰুক হায়বদি চেঙকুপ, চদোন কয়া পীজবীৱিবসি ফোসফৰসকী চাং হেমা য়াওই। মসিনা কেলসিয়ম-ফোসফোৱসকী ৱেসিওদা অকায়ৰা পীদুনা মিনৰেল অমদি অতোপ্লা ন্যুট্ৰিয়েণ্ট কয়া অমা চুপশিনবদা অকায়ৰা পীৱি। মৱম অসিনা কেলসিয়ম ফোসফৰসকী ৱেসিও অসি মেণ্টেন তৌনৰা অতোপ্লা কেলসিয়ম সোণ্ট খৱা মচীঞ্জাক্তা হাপ্পা মথৌ তাই।

(ঘ) চাং নাইমা মিনৰেল মিকচৰ হাণ্ডুনা পীজবীবনা শঙ্গোমগী কালিটি অমদি শঙ্গোম থোকপগী চাং ৰাংখংলকই।

(ঙ) শঙ্গোম য়াম্মা থোকপী ষণ-ইৱেইশিংদা কেলসিয়ম ফোসফৰসকী চাং অসি য়াম্মা ৰাংই। মৱমদি শঙ্গোমদা হায়ৱিৰা কেলসিয়ম (০.১৩%) অমদি ফোসফৰস (০.১২%) কী চাং অসি য়াম্মা ৰাংই।

(চ) মিনৰেল পীজবনা ষণগী মচা ফনা পোকই অমদি অতোপ্লা ৱিপ্ৰদক্ৰিৰ দিসওদৱ কয়াদ্গী কনৰা ঙমই।

(ছ) মিনৰেল হাণ্ডুনা পীজবগুম থুমসু মচীঞ্জাক্ত হাণ্ডুনা পীজবনা মচীঞ্জাক্ৰী মহাও হেনগংহন্দুনা য়াম্মা চাৰা ঙমহল্লি।

(জ) নোংমদা মিনৰেল মিকচৰ গ্ৰাম ৪০ পীজৱগদি শঙ্গোম থোকপগী চাংসি মিলিলিটৱ ৩০০-৫০০ গী চাংদা হেনগংহল্লি। মসিনা নোংমদা লুপা ৯-১৭ ফাওৰা ইনকম হেনগংহনৰা ঙমহল্লি। মসিদসু নন্তনা ঙমা মচা লৌবগী মওং মতৌ উৎলতুনা ঙমা মচা লৌৰা ঙমহল্লি।

ষণবুশিংনা শঙ্গোম থোকপী ষণৰী লোয়বীৰা অমদি অতোপ্লা শা-ষণশিং ময়াম লোয়ৰা মতমদা মিনৰেলশিং অসি পীজবীৰা কাউবীদনৰা নীংশিংজৱি। ●

		পান্ধী অমা শোন্ধ্ৰৰা।
	ব্লাষ্ট	মনা অমদা মীং মওং মানৰা কোন্ধিং মচুগী দাগফম ৩-৫ লৈৱৰা।
	ফৌথোক লাংবী (শেথ ব্লাইট)	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা লায়না তাৰা পান্ধী ২-৩ য়াওৰৰা নংত্ৰগা ফৌথোক্তা লৈৱিৰা দাগফমশিং অদু মিলিমিটৱ ৫-৬ শাংলৰা।
	ফৌখোক পূন্ধী	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা (মিটৱ অমা পাকপা, মিটৱ অমা শাংৰা) দাগ লৈৰা পান্ধী ৩-৫ ফাওৰা লৈৰা নংত্ৰগা ফৌথোক্তা মিলিমিটৱ ২-৩ শাংৰা দাগফমশিং লৈৰা।
	বি এল বি	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা লায়না তাৰা পান্ধী ২-৩ লৈৰা।
মমি তন্ত্ৰা মতমদগী মপোম লাকপা মতম	ময়োন চিকপী	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা তীল মপী (কুৱাক) ১ নংত্ৰগা মৱম মপাক ২ লৈৰা মতম।
	মনা কোনশিনবী	মপুং ফানা মাঙহল্লৰা মনা ২/২ ফৌ পন্দোং খুদিংদা লৈৱৰা
	হোপ্পৱ (ৱাহীক)	পন্দোং খুদিংদা তীল ১৫-২০ লৈৱৰা।
	মনা অমদি চৰোং চিকপী তীল	পন্দোং অমদা পান্ধী অমা শোকহল্লৰা নংত্ৰগা মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা তীল মপী (তিনখাক) ২ লৈৱৰা।
	নেক ব্লাষ্ট	মিটৱ অমনা কেইশিনৰা মফমদা ফৌ চৰোং ২-৫ শোকহল্লৰা।
ফৌ শাংলকপা মতম	উশিংশা নম্মী তীল	তীল অনী পন্দোং অমদা লৈৱৰা।

মথক্তা পঞ্জত্ৰিৰা অসুন্মা লৌফম অদু কুপ্পা য়েংবীৱগা মতম চানা হীদাক কক্ৰীবনা শেন্দোং হেনগংহনগনি অমদি ঐথোয়সু হু য়াওবগী চাং হহুৰা ফৌ চাৰা ফংগনি। ●

(1.1.5m পাকপা অমদি অশাংবদি দৱকাৱগী মতুংইমা শেন্ধীৰা অমদি ফৈদোম অনীগী মৱক্তা 30cm অহাঙৰা থংহীদুনা ঈশিং চাইৰা, হাৱ হাপ্পা খুদোং চাখনৰা)।

• লৌহোনফম ফৈদোম অমদা FYM/compost 1 tonne/1000m2 অৱেইৰা ওইনা খোইবদা হাপ্পীৰা।

• কংনা ছনৰা লৌহোনগীদি 0.5% solution ferrous ammonium sulphate হাপ্তা অমদা অনীৱক চাইবীদুনা Fe ৰাংপা মেনখংপীৰা। ●

হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৱি কুইজ-৯৬

১) “ঐখোয় অনীগী অনৌৰা সংসাৱ” হায়ৰা লাইৱিক অসি অইৰা কনাগী লাইৱিক্লে? কৱন্তা মখলগী লাইৱিক্লে?

২) “শ্ৰীগোবিন্দ লীলামৃতম” (২০২২) হায়ৱিৰা লাইৱিক অসি মণিপুৰীদা কনানা হন্দোকপগে? ওৱিজিনেল অইবগী মমিং হায়য়ু।

৩) “খোঙচং মপান্নাইদবগী” হায়না মিংথোনৰা লাইৱিক অসি কনানা ইবগে?

৪) “ইৱানয়াইদা” হায়ৰা লাইৱিক অসি কৱন্তা মখলগী লাইৱিক্লে? অইৰা অসি কনানো?

৫) “নাকেস্থগী য়েমীং” হায়ৱিৰা লাইৱিক অসিগী অইবগী মমিং কৱি কৌবগে?

মথক্তা পীৱিৰা ৰাহংশিং অসিগী পাউখুম ওগষ্ট ৩০, ইৱাই নুমিংকী অযুক পুং ১১ ফাওবগী মনুংদা পাউচে অসিগী ওফিসতা নংত্ৰগা ঈ-মেল **hueiyenliteraryquiz@gmail.com** সিদা মেল ওইনা থাৱীৱকপা য়াগনি। পাউখুম পীৱিৱকপা/থাৱীৱকপা মতমদা মিং, লৈফম, মঠৌী থাক অমসুং কণ্টেণ্ট নম্বৱ ময়েক শেংনা ইবিৱকট। ৰাহং খুদিংমক্ৰী পাউখুম চুন্মা নংত্ৰগা মশীং য়াম্মা চুন্মা পীৱিৱকপা মীওইশিং অদুদগী দ্ৰো ওৎচৱগা লাইবক ফৰা মীশক অমা খনজগনি। লোয়ননা খল্লৰা মীশক অদুদা মনা পীজগনি।

পাউচে অসিদা ঞ্চেঙজৱিৰা ৰাৱেংশিং অসিগী ৰাখল, মীংয়েং অইৰা মশা মশাগিনি। পাউচে অসিগী ৰাখল্জোন অমসুং মীংয়েংগা খোইদেক্ৰা মৰী লৈনদে।